

Finansieringssystemet for universiteter og høyskoler

9. november 2023

Endringene i finansieringssystemet

- Viderefører indikatorer for gjennomførte studiepoeng og avlagte doktorgrader
- Erstatter kandidatindikatoren med en indikator for fullføring av gradsprogrammer som ikke gir disinsentiv for videreutdanning
- Avvikler øvrige indikatorer for den resultatbaserte uttellingen
- Forenkler til tre finansieringskategorier for studiepoengindikatoren – inndelt etter fagområde
- Endringene får effekt i 2025-budsjettet. Innføres uten noen omfordeling. Ingen får kutt eller økning for å videreføre dagens kapasitet. Endringer i produksjonen gir uttelling med nye satser.

Bakgrunn

- Ivareta det brede samfunnsoppdraget
- Bygge på prinsippene fra styringsmeldingen: strategisk, differensiert, dialogbasert og kunnskapsbasert
- Se alle styringsvirkemidler i sammenheng
- Regjeringens tillitsreform
- Fjerne hindringer for regjeringens prioriteringer

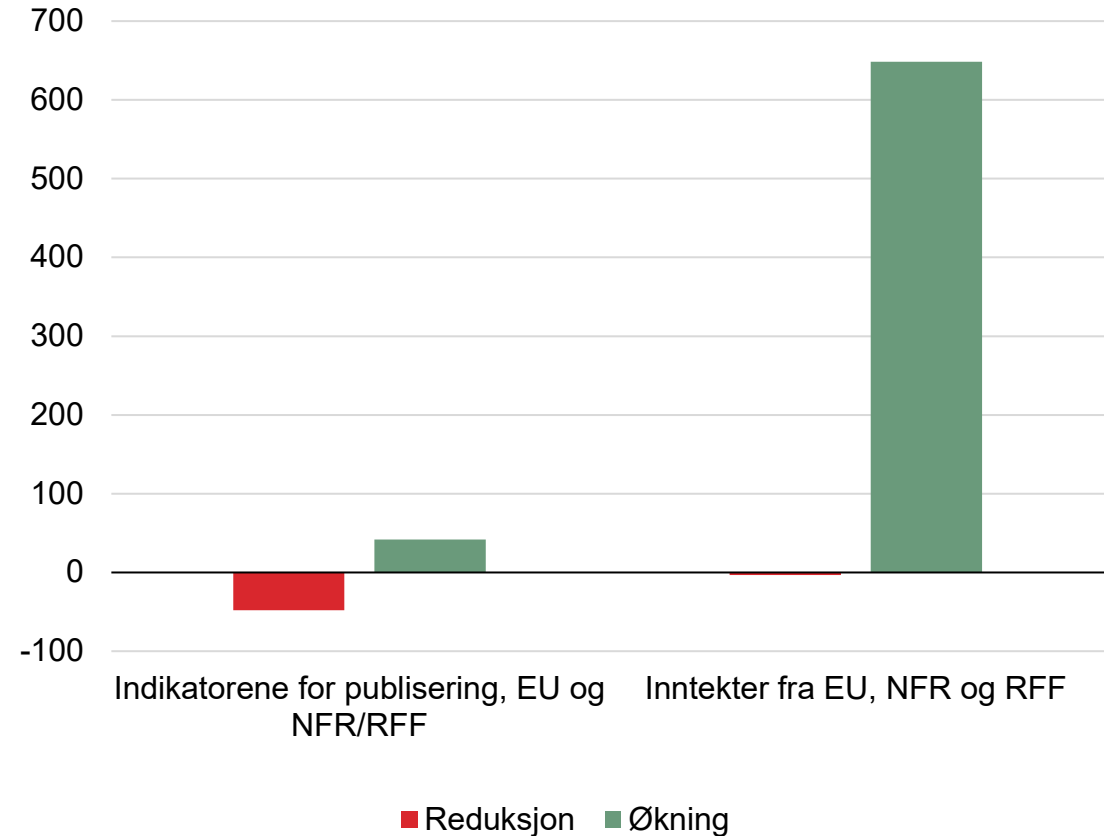
Tydelig styring – økt ansvar for institusjonene

- Styringsmeldingen konkluderte at lag på lag med virkemidler over tid gir utydelig styring og ansvarpulversiering
- Finansieringssystemet skal ikke kunne tolkes som å overstyre styringssignalene
- Mer vekt på styringsdialogen: utviklingsavtalene og Prop. 1 S
- Differensiert styring for bedre måloppnåelse og mangfold
- Forenklingen av indikatorer og kategorier er *ikke* et signal om at noe er prioritert opp eller ned
- Institusjonene har det fulle ansvaret for sine disponeringer innenfor rammene gitt i styringsdialogen

Forskning og utdanning

- Det er ikke tilsvarende pengestrømmer for utdanning som for forskning (Norges forskningsråd og EUs rammeprogram)
- Behovene for regelstyrt uttelling i rammebevilgningen er forskjellige
- Den regelstyrte uttellingen fra forskningsindikatorne er en marginal del av de samlede insentivene for forskning

Inntektsendring for statlige institusjoner i 2022

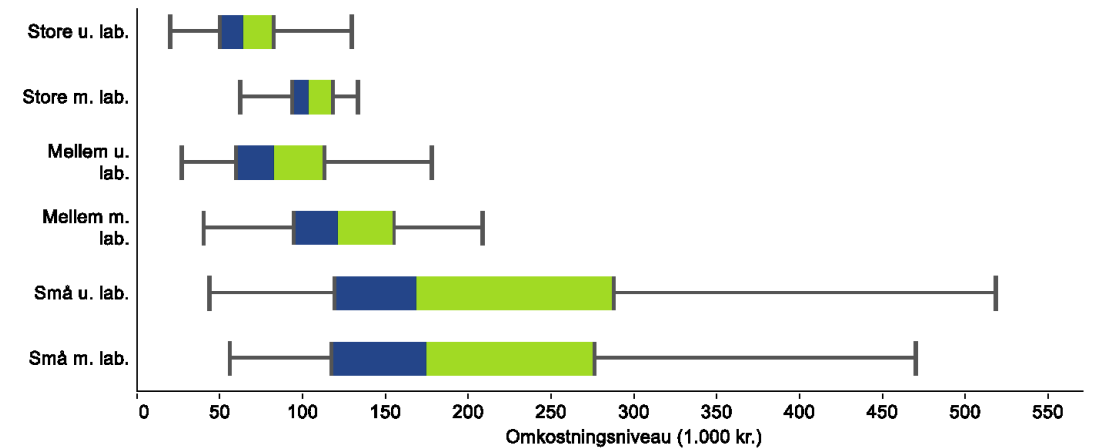
EU-indikatoren

- EU-indikatoren har redusert bevilgningen til institusjonene som står for mesteparten av EU-deltakelsen
- FoU-inntektene fra EU tilsvarte i 2021 39 pst. av den statlige grunnbevilgningen for forskningsinstituttene. For UH-sektoren tilsvarte de 1,9 pst.

Finansieringskategoriene

- Et godt nytte/kostnadsforhold gir svært varierende kostnad per student av mange årsaker
- Kun noen svært få forskjeller er reflektert i dagens kategorier
- En gjenspeiling av alle naturlige kostnadsforskjeller er uforenlig med rammefinansiering
- De nye kategoriene er mest mulig overordnet

Figur 16. Spredning af uddannelsesomkostninger per STÅ fordelt på segmenter, 2013

Note: Figuren viser medianen, øvre og nedre kvartil samt interquartile range. En række uddannelse med højt omkostningsniveau er af fremstillingsmæssige hensyn udeladt, og opgørelsen er renset for outliers.

Fullføringsindikatoren

- Er basert på fullføringsandelen i gradsprogrammene og ikke på volumet – gir ikke disinsentiver for tilbudet av videreutdanning
- Basert på normert tid – effektiv gjennomføring får større betydning enn i dag
- Både stabilt og høy økende fullføringsgrad gir uttelling – omfordeler ikke nødvendigvis til dem som har et lavt utgangspunkt

Fullføringsindikatoren – beregning

Indikatorverdier:

Nivådifferanse: Institusjonens fullføringsandel i siste år fratrukket fullføringsandelen for sektoren ellers

Endring: Institusjonens fullføringsandel i siste år fratrukket institusjonens fullføringsandel året før

Kullstørrelse: Antall studenter som inngår i fullføringsandelen siste år (de som skulle fullført på normert tid)

Vekting:

Nivådifferanse: 1   *Endring:*   5

Uttelling:

$(1 \times \textit{nivådifferanse} + 5 \times \textit{endring}) \times \textit{kullstørrelse} \times 50\,000 \text{ kr} \times 1/6$

Fullføringsindikatoren, uttelling i 2025, tenkt eksempel

Nivådifferanse: 2 % (institusjonens fullføringsandel på 57 % i 2023 fratrukket gjennomsnittet for sektoren ellers på 55 % i 2023)

Endring: 1 % (institusjonens fullføringsandel på 57 % i 2023 fratrukket institusjonens fullføringsandel på 56 % på i 2022)

Kullstørrelse: 3000 skulle fullført i 2023 på normert tid

Uttelling:

$(1 \times 2 \% + 5 \times 1 \%) \times 3000 \times 50\,000 \text{ kr} \times 1/6 = 1\,750\,000 \text{ kr}$

Konsekvenser for bevilgningsutviklingen per institusjon

- Det er de samlede prioriteringene i regjering og Storting som bestemmer bevilgningene til universiteter og høyskoler
- Finansieringssystemet utgjør en grunnstruktur – legger ingen begrensninger på hva som skal prioriteres
- Endringene i finansieringssystemet har ingen direkte konsekvenser for verken den samlede bevilgningen eller per institusjon
- Skal bidra til bedre måloppnåelse av den til enhver tid gjeldende bevilgning